

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8 – 10
150 Reykjavík

Alþingi
Erindi nr. Þ 138/2011
komudagur 7.5.2010

Reykjavík 6. maí 2010.

Efni: Frumvarp til laga um Vinnumarkaðsstofnun - 555. mál.

Alþýðusambandi Íslands hefur borist til umsagnar ofangreint frumvarp til laga um Vinnumarkaðsstofnun.

Aðdragandinn

Í upphafi er rétt að geta þess að málið á sér nokkurn aðdraganda, sem formlega nær aftur til myndun núverandi ríkisstjórnar, en í samstarfsyfirlýsingu stjórnarflokkanna segir m.a.: „*Stefnt verði að því að sameina stofnanir á sviði almannatrygginga og vinnumála í eina stofnun um vinnu og velferð.*” Ljóst er að þar er verið að vísa til Vinnumálastofnunar, Vinnueftirlitsins og Tryggingastofnunar. Af hálfu Alþýðusambands Íslands var strax varað við að farin yrði sú leið sem þar var lögð til. Af hálfu ASÍ hafa verið færð fjölmörg mikilvæg rök sem mæla gegn því að farið yrði út í svo víðtæka sameiningu annars vegar stofnana vinnumarkaðarins og hins vegar Tryggingastofnunar, sem um margt eru mjög ólíkar og hafa mismunandi verkefnum að gegna. Annars vegar eru tvær lykilstofnanir vinnumarkaðarins sem miklu skipta fyrir hagsmuni launafólk og þar sem starfsemin og árangur af henni ræðst að miklu leyti að miklu og góðu samstarfi við aðila vinnumarkaðarins, bæði varðandi stefnumótun og framkvæmd starfseminnar. Hins vegar stofnun sem hefur annað hlutverk og litla tengingu við vinnumarkaðinn, sem heldur hefur farið minnkandi í tímans rás. Sú þróun hefur m.a. orðið til þess að aðilar vinnumarkaðarins hafa á undanförunum áratugum byggt upp víðtækt velferðarkerfi á vinnumarkaði, nú síðast með uppbyggingu Starfsendurhæfingarsjóðs.

Í ljósi framanritaðs lagðist Alþýðusamband Íslands strax gegn framangreindum sameiningarhugmyndum, en lýsti jafnframt því viðhorfi að rétt væri að skoða mögulega kosti þess að auka samstarf eða jafnvel sameina stofnanir vinnumarkaðarins, Vinnumálastofnun og Vinnueftirlitið, með það að markmiði að efla og styrkja starfsemina með hagsmuni launafólks að leiðarljósi. Jafnframt lýsti ASÍ sig reiðubúið til samstarfs við stjórnvöld og aðra aðila vinnumarkaðarins um frekari skoðun á þeirri hugmynd. Þessu tengdu kynntu ASÍ og SA m.a. haustið 2009 hugmyndir

um virkari aðkomu aðila vinnumarkaðarins og stéttarfélaga að vinnumiðlun og þjónustu við atvinnulausra.

Við framlengingu kjarasamninga í lok október sl. lýsti ríkisstjórnin sig reiðubúna til að hefja viðræður um að breytt fyrirkomulag á þjónustu við atvinnulausa, þar sem aðilar vinnumarkaðarins axli verulega ábyrgð á framkvæmd kerfisins. Ekki varð þó af frekari viðræðum að sinni milli félagsmálaráðuneytisins og aðila vinnumarkaðarins um þessi efni vegna andstöðu ráðuneytisins við málið, auk þess sem kynnt var sú afstaða ráðherra að allar frekari hugmyndir um sameiningu stofnana yrðu settar til hliðar a.m.k. tímabundið.

Í ljósi framanritaðs kom það Alþýðusambandinu fullkomlega í opna skjöldu þegar félagsmálaráðherra kynnti um miðjan marsmánuð að hann hefði ákveðið að leggja til sameiningu Vinnumálastofnunar og Vinnueftirlitsins og að frumvarp þess efnir yrði lagt fram á þingi þá þegar. Ekkert samráð var haft við ASÍ eða aðra aðila vinnumarkaðarins um þessa ákvörðun eða efni væntanlegs lagafrumvarps þar sem m.a. var gert ráð fyrir að aðkoma aðila vinnumarkaðarins að stofnuninni og starfsemi hennar yrði eingöngu í formi ráðgjafar. Þá var ýmislegt annað í tillögum ráðherra sem orkaði mjög tvímælis. Af þessu tilefni samþykkti miðstjórn ASÍ harðorða gagnrýni á framgöngu ráðherra og ríkisstjórnarinnar í málinu. Í bréfi forseta ASÍ til forsætisráðherra um þetta efni 24. mars sl. segir m.a.:

„Félags- og tryggingamálaráðherra kynnti í byrjun vikunnar áform ríkisstjórnarinnar um sameiningu Vinnumálastofnunar og Vinnueftirlitsins í nýja Vinnumarkaðsstofnun sem gegna á iðkilhlutverki varðandi framkvæmd og þróun málefna vinnumarkaðarins hér á landi í framtíðinni.

Ekkert samráð var haft við aðila vinnumarkaðarins um þessi áform eða efni málsins að öðru leyti. Með fyrirhugðum breytingum er slitið á öll formleg tengsl og aðkomu aðila vinnumarkaðarins að þeim verkefnum sem Vinnumarkaðsstofnun mun hafa með höndum og allt vaid varðandi málefni hinnar nýju stofnunar fært í hendur ráðherra og forstjóra sem starfar í umboði hans.

Samstarf og samábyrgð aðila vinnumarkaðarins og stjórnvalda um uppbyggingu og þróun vinnumarkaðarins er eitt af helstu einkennum norrænu velferðarsamfélaganna og vinnumarkaðsmóðelsins og jafnframt einn helsti styrkur þeirra. Hér á landi hefur um langt árabíl verið víðtæk sátt megin atriðum um þetta fyrirkomulag. Með þeim áformum stjórnvalda sem nú hafa verið kynnt er verið að rjúfa þessa sátt um leið og vegið er að því fyrirkomulagi sem byggt hefur verið upp á íslenskum vinnumarkaði. Alþýðusamband Íslands mun aldrei sætta sig við slíka niðurstöðu.“

Í framhaldi af gagnrýni Alþýðusambandsins voru teknar upp viðræður milli félagsmálaráðherra og ASÍ um efni málsins. Niðurstaða þeirra viðræðna var sátt um ákveðnar breytingar á efni frumvarpsins og sameiginleg sýn er varðar frekari undirbúning málsins, bæði varðandi frekari ákvarðanir um útlínur nýrrar stofnunar og skipulag og með hvaða hætti verið tekið sérstaklega á málefnum starfsendurhæfingar og samstarfi stjórnvalda og aðila vinnumarkaðarins á því sviði.

Afstaða Alþýðusambands Íslands til fyrirbyggjandi frumvarps

Af hálfu Alþýðusambands Íslands hefur sú afstaða verið mótuð að styðja fyrirbyggjandi frumvarp, enda telur sambandið að samþykkt þess geti falið í sér tækifæri til að efla þá starfsemi sem Vinnumarkaðsstofnun er ætlað að sinna ef rétt er á málum haldið, til hagsbótar fyrir launafólk í landinu. Þannig felast í sameiningu Vinnueftirlitsins og Vinnumálastofnunar tækifæri til að efla þjónustu við atvinnuleitendur og fyrirtæki og rannsóknir á sviði vinnuverndar og vinnumarkaðsmála. Þá á sameiningin einnig að geta eflt þjónustu stofnunarinnar á landsbyggðinni.

Jafnframt gerir Alþýðusambandið mikilvæga fyrirvara við frekari útfærslu á skipulagi og starfsemi nýrrar Vinnumarkaðsstofnunar og hvernig verður staðið að þeim málum. Endanleg afstaða sambandsins mun þannig ákvarðast af því hvernig til tekst í þeim efnum. Hér á eftir er stuttlega gerð grein fyrir helstu fyrirvörum ASÍ, sem allir eiga sér stoð í athugasemdunum sem fylgja frumvarpinu.

Alþýðusambandið leggur ríka áherslu á þétt og gott samráð stjórnvalda og aðila vinnumarkaðarins við frekari vinnu á grundvelli væntanlegra laga. Í því sambandi vísast sérstaklega til þess sem segir í athugasemdum með 1. gr. frumvarpsins:

„Félags- og tryggingamálaráðherra mun skipa nefnd aðila stöðugleikasáttmálans, og Öryrkjabandalags Íslands vegna málefna er varða sérstaklega skjólstæðinga þess, til að fara yfir skipulag og verkefni nýrrar Vinnumarkaðsstofnunar. Ráðgjafar ráðuneytisins munu vinna með nefndinni. Í nefndarstarfinu verði jafnframt rætt um mögulega framtíðarverkaskiptingu hins opinbera og aðila vinnumarkaðarins meðal annars varðandi málefni atvinnulausra. Það er í samræmi við yfirlýsingu forsætisráðherra og fjármálaráðherra í tengslum við framlengingu stöðugleikasáttmálans í október 2009. Þá meti nefndin kosti og galla frekari sameiningar Vinnumarkaðsstofnunar og Tryggingastofnunar ríkisins með tilliti til verkefna sem snúa að högum fólks sem er eða gæti verið á vinnumarkaði.“

Eitt af því sem sérstaklega þarf að líta til er að ný stofnun verði til að efla enn frekar vinnuverndarstarf á íslenskum vinnumarkaði, alþjóðlegt samstarf og innlendar rannsóknir á því sviði. Ljóst er að vanda verður sérstaklega til þessa þáttar við skipulagningu Vinnumarkaðsstofnunar. Þar verði haft að leiðarljósi þar sem segir í almennum athugasemdum með frumvarpinu:

„Við sameiningu stofnananna er ekki gert ráð fyrir breytingum á tilgangi eftirlits á vinnustöðum sem fram fer á grundvelli laga um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum. Þannig er gert ráð fyrir að áfram verði tryggt að Ísland standi við alþjóðlegar skuldbindingar sínar á sviði vinnuverndarmála, þ.m.t. samþykktir Alþjóðavinnumálastofnunarinnar og félagsmálasáttmála Evrópu á þessu sviði.“

Við þetta má bæta að mikilvægt er að Alþingi staðfesti sem fyrst samþykkt Alþjóðavinnumálastofnunarinnar (ILO) nr. 187 um vinnuvernd.

Þá er einnig mikilvægt að Ísland taki sem fyrst að fullu þátt í starfi Vinnuverndarstofnunar Evrópu.

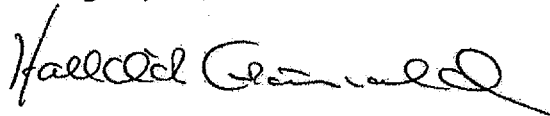
Ljóst er að nýrri stofnun er ætlað að efla aðkomu hins opinbera að málefnum starfsendurhæfingar og tryggja samræmi og samhengi m.a. varðandi mat á starfshæfni og vinnugetu. Mikilvægur þáttur þess er að samþætta starf hins opinbera því frumkvæði sem aðilar vinnumarkaðarins hafa þegar tekið í þessum efnum og því öfluga starfi sem verið er að byggja upp af hálfu Starfsendurhæfingarsjóðs. Því leggur Alþýðusambandið áherslu á það starf sem boðað er í þessu samhengi í almennum athugasemdum með frumvarpinu, þar sem segir:

„Félags- og tryggingamálaráðherra mun skipa samstarfsnefnd um starfsendurhæfingu, í samræmi við 12. lið stöðugleikasáttmálans frá 1. júní 2009. Í nefndinni verði fulltrúar aðila stöðugleikasáttmálans, Öryrkjabandalags Íslands, lífeyrissjóðanna, og Hlutverks eftir því sem við á. Nefndin vinni að því að samþætta starf hins opinbera og aðila vinnumarkaðarins að málefnum starfsendurhæfingar, meðal annars með tilliti til samræmdra reglna um mat á starfshæfni og vinnugetu. Markmiðið er að ná sameiginlegri niðurstöðu þannig að allir landsmenn njóti sama réttar til starfsendurhæfingar og starfshæfingar þótt greiðsluskylda vegna bæði bóta og þjónustu sé hjá mismunandi aðilum.“

Að lokum skal áréttað að hvernig til tekst við þær breytingar sem frumvarpið boðar ræðst að stærstum hluta af því hvernig til tekst við að útfæra samstarf og verkaskiptingu stjórnvalda og aðila vinnumarkaðarins við uppbyggingu og stefnumörkun fyrir hina nýju stofnun og starfsemi hennar. Lykilatriðið er að full sátt verði við verkalýðshreyfinguna í þeim efnum.

Áskilinn er réttur til þess að koma að frekari athugasemdum við málið þetta eftir því sem meðferð þess á Alþingi miðar.

Virðingarfyllst,

Halldór Grönvold,
aðstoðarframkvæmdastjóri ASÍ

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10,
150 Reykjavík

Reykjavík 8. maí 2010

Efni: Umsögn um lagafrumvarp, mál 555 um Vinnumarkaðsstofnun.

Almennt hefur Bandalag háskólamanna ekki á móti sameiningu stofnana enda eru margar stofnanir ríkisins smáar og geta átt erfitt með að uppfylla stjórnsýslulegar skyldur sínar.

Bandalag háskólamanna telur hins vegar að sameining Vinnumálastofnunar og Vinnueftirlitsins í eina stofnun vegi að óhæði vinnueftirlits á Íslandi og skapi hættu á hagsmunaárekstrum. Í öllum ríkjum ESB er vinnueftirlit í sjálfstæðum stofnunum. Að hafa vinnueftirlit og vinnumiðlun undir sömu stjórn skapar hættu að hagsmunárekstrum þar sem eftirlit með vinnuaðstæðum og það að vilja tryggja sem flestum atvinnu getur rekist á.

Sameining þessara stofnana virðist frekar vera sameiningarinnar vegna frekar en að búast megi við rekstrarhagræðingu. Stefnt var að sameiningu Vinnumálastofnunar, Vinnueftirlitsins og Tryggingarstofnunar ríkisins. Utanað komandi ráðgjafar hófu þá vinnu sl. haust og ræddu þeir m.a. við forsvarsmenn bandalagsins. Viðhorf þeirra er ræddu við BHM virtist ekki vera að afla upplýsinga eða kynna sér mögulega kosti eða galla sameiningar heldur að sannfæra viðmælendur sína um ágæti fyrirhugaðrar sameiningar. Drög að skýrslu munu hafa verið gerð en ekki hefur verið unnt að fá hana til yfirlestrar, þrátt fyrir óskir þar um. Einhverri hagræðingu er þó gert ráð fyrir í yfirstjórn nýrrar stofnunar og húsnæðismálum og áætlað að sá sparnaður geti numið 3% af núverandi rekstrarkostnaði. Við sameiningu stofnana sem báðar búa við mikið álag þar sem starfsmenn vinna oft og iðulega ólaunaða yfirvinnu er hætt við að orka starfsmanna hætti að beinast í rétta átt. Gert er ráð fyrir því að með sameiningu og breyttu stjórnskipulagi væri unnt að fækka störfum um 5-7. Í þessum undirmönnum stofnunar þar sem starfsmenn búa við mikið álag og komast alls ekki yfir að sinna öllum þeim verkefnum sem þeim eru falin verður þetta að teljast hæpið. Ef um einhverja krafta losnar væri eðlilegra að sinna mikilvægum verkefnum stofnananna betur.

Ekki verður séð að faglegt starf þessara stofnana muni eflast við sameiningu. Verkefnin eru af mjög ólíkum toga og sérfræðingar hvorrar stofnunar eru með faglega kunnáttu á mjög mismunandi sviðum. Vinnumálastofnun sinnir þó eftirliti með starfskjörum á vinnumarkaði, þ.m.t. erlendu vinnafli. Nánara samstarf þessara stofnana eða tilfærsla þess verkefnis gæti verið til bóta en ekki verður séð að það knýi á um sameiningu þeirra.

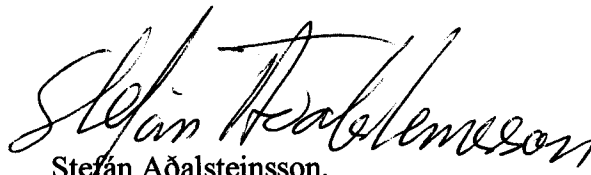
Nýrri stofnun er ætlað aukið hlutverk á sviði starfsendurhæfingar, þar með að samræma starfshæfnismat, þróa að og ákvarða mælitæki og aðferðir til matsins og einnig að annast af

opinberri hálfu skipulag starfsendurhæfingar. Ekki er að finna skýringar á því hvers vegna starfhæfnismati er betur fyrirkomíð í þessari stofnun frekar en hjá Tryggingastofnun ríkisins sem fram til þessa hefur annast örorkumat.

BHM telur það hins vegar mjög jákvætt að komið sé á formlegu samráði um vinnumarkaðsmál þar sem aðilar vinnumarkaðarins fundi með reglulegum hætti með félags- og tryggingamálaráðherra.

Virðingarfyllst,
f.h. Bandalags háskólamanna

Stefán Aðalsteinsson,
framkvæmdastjóri.

Alþingi
Erindi nr. þ 138/2009
komudagur 7.5. 2010

Nefndasvið Alþingis
Félags og tryggingamálanefnd
Austurstræti 8 – 10
150 Reykjavík

Reykjavík 6. maí 2010

Efni: Umsögn BSRB um frumvarp til laga um vinnumarkaðsstofnun, 555. mál

BSRB hefur fengið til umsagnar frumvarp til laga um vinnumarkaðsstofnun.

BSRB fagnar því að lögin geri sérstaklega ráð fyrir mánaðarlegu samráði á sviði vinnumarkaðsmála og vinnuverndarmála félags- og tryggingamálaráðherra við aðila vinnumarkaðarins til samhæfingar stefnumörkunar sem og aðgerðir ríkisstjórnarinnar og samtaka aðila vinnumarkaðarins. Jafnframt telur bandalagið mjög mikilvægt eins og fram kemur í frumvarpinu að öllu starfsfólki stofnananna tveggja sem sameinaðar verða boðið starf hjá hinni nýju stofnun.

Fyrir hönd BSRB

Helga Jónsdóttir
Helga Jónsdóttir
framkvæmdastjóri

Nefndarsvið Alþingis
Félags- og tryggingamálanefnd
v/Austurvöll
150 REYKJAVÍK

Reykjavík, 27. maí 2010
EBG/hó

Efni. Umsögn um frumvarp til laga um Vinnumarkaðsstofnun á 138. löggjafarþingi,
þskj. 945 – 555. mál
Tilv. 2010050007

Frumvarpið barst Bændasamtökum Íslands til umsagnar með bréfi frá nefndasviði Alþingis, dags. 23. apríl 2010.

Bændasamtök Íslands gera athugasemdir við 9. gr. frumvarpsins.

Í 9. gr. er kveðið á um að Tryggingasjóður sjálfstætt starfandi einyrkja (hér eftir Tryggingasjóðurinn) verði lagður niður, þ.e. að 7. og 8. gr laga um atvinnuleysistryggingar nr. 54/2006 falli brott. Í greinargerð með frumvarpinu segir síðan að sömu reglur skuli gilda um rétt sjálfstætt starfandi einyrkja sem eru í dag aðilar að Tryggingasjóðnum, eftir gildistöku þessara breytinga.

Stjórn Bændasamtaka Íslands leggur áherslu á að með þeim breytingum sem nú eru fyrirhugaðar á starfsemi sjóðsins verði ótvírætt kveðið á um að félagsmenn þeirra deilda er að sjóðnum standa muni strax njóta sömu réttinda til atvinnuleysistrygginga frá Atvinnuleysistryggingasjóði og þeir hafa nú úr Tryggingasjóðnum. Þá telja Bændasamtök Íslands nauðsynlegt að bændum verði gert einfaldara en nú er að nálgast réttindi sín og krefjast samtökin þess að úr þessu verði leyst enda margoft búið að leitast eftir að fundin verði á þessu lausn.

Í frumvarpinu er síðan í engu vikið að ráðstöfun þeirra fjármuna sem nú eru í Tryggingasjóðnum. Samkvæmt bráðabirgðaniðurstöðum úr ársreikningi ársins 2009 er eigið fé sjóðsins u.þ.b. 370 milljónir króna. Handbært fé nemur tæplega 111 milljónum í handbæru fé en innstæða hjá ríkissjóði 268 millj. kr. Samkvæmt upplýsingum frá Tryggingasjóðnum lætur nærri að 64% eigin fjár sjóðsins megi rekja til innborgana frá bændum en afganginn frá hinum tveimur stéttunum sem eiga aðild að Tryggingasjóðnum.

Bændasamtök Íslands telja óskýrt í frumvarpinu hvað muni verða um fjármuni sjóðsins þegar hann sameinast Atvinnuleysistryggingasjóði og það sé óskýlt réttindaflutningi deildanna yfir í Atvinnuleysistryggingasjóð. Bændasamtök Íslands leggja til að þeim verði varið til að styrkja vel skilgreind verkefni á vegum sjóðsins til réttindauppbóta fyrir núverandi rétthafa. Til vara kemur til álita að að fjármunirnir verði settir í Lífeyrissjóð bænda og/eða Sjúkrasjóð Bændasamtaka Íslands sem styður bændur í meiri háttar veikindum.

Virðingarfyllst
f.h. Bændasamtaka Íslands

Elías Blöndal Guðjónsson, lögfræðingur

FÉLAG ÍSLENSKRA SJÚKRABJÁLFA

Reykjavík, 6. maí 2010.

Frumvarp til laga um vinnumálastofnun, þskj.945 – 555. mál.

Umsögn Félags íslenskra sjúkrabjálfa

Félag íslenskra sjúkrabjálfa fagnar þeim meginmarkmiðum sem stefnt er að með sameiningu stofnana.

Meginmarkmið með sameiningu þessara tveggja stofnana er að starfrækja eina öfluga opinbera stofnun sem fjallar um málefni vinnumarkaðarins í víðum skilningi þar sem áhersla verður lögð á sveigjanleika, öflugt stuðningsnet og aðhald.

Þó svo að með frumvarpinu sé ætlunin að sameina Vinnueftirlitið og Vinnumálastofnun telur FÍSP að Vinnueftirlitið eigi jafnvel enn meiri samleið með öðrum stofnunum sem ekki heyra undir Félags og tryggingamálaráðuneytið s.s. Geislavörnum ríkisins og Lýðheilsustöð.

Athugasemdir við einstakar greinar

2. grein

FÍSP finnst nauðsynlegt að benda á að ef lagafrumvarpið nær fram að ganga verður Vinnueftirlitið ekki sjálfstæð og óháð vinnueftirlitsstofnun eins og alls staðar annars staðar í Evrópu - og kveðið er á um í alþjóðasamþykktum að skuli vera. Hætta er á að vinnumarkaðsleg sjónarmið geti ógnað vinnuverndarsjónarmiðum. Forstjóra í slíkri stofnun er ætlað að gæta fjölþættra hagsmuna sem geta rekist verulega á. Það gæti t.d. birst í því að fyrirtæki í rekstri teldi að fækka þyrfti starfsmönnum til að hafa fjármagn til að bæta vinnuaðstæður sem ógna öryggi og heilbrigði starfsmanna. Það mundi líta illa út vinnumarkaðslega séð og fjölga fólki á atvinnuleysisskrá. Þarna geta því hæglega orðið miklir hagsmunaárekstrar sem sama stofnunin/forstjóri þyrfti að takast á við.

Við sameiningu stofnana þarf að tryggja að nægjanlegur mannaflí með sérfræðiþekkingu sé til staðar innan stofnunarinnar til að sinna fjölbreyttum verkefnum.

Virðingarfyllt,

Fyrir hönd stjórnar Félags íslenskra sjúkrabjálfa

Héðinn Jónsson, formaður

Héðinn Jónsson

LÆKNAFÉLAG ÍSLANDS

ICELANDIC MEDICAL ASSOCIATION

Alþingi

Erindi nr. þ 138/2223

komudagur 12. S. 2010

Nefndasviðs Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Kópavogi 12. maí 2010

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um Vinnumarkaðsstofnun, 555. mál

Það er skoðun Læknafélags Íslands að sameining ríkisstofnana sé í eðli sínu góð ef af því leiðir samlegðar áhrif. Hvað varðar ofangreint frumvarp þá fær Læknafélag Íslands hins vegar ekki séð að með sameiningu Vinnumálastofnunar og Vinnueftirlits ríkisins í eina stofnun, Vinnumarkaðsstofnun, færi okkur eina öfluga opinbera stofnun um málefni vinnumarkaðarins. Í athugasemdum við frumvarpið kemur fram að með sameiningu stofnananna megi ætla að betri heildarsýn fáiist yfir verkefni þeirra sem öll varða aðstæður á vinnumarkaði. Læknafélagið fær ekki séð að samþætting náist í verkefnum þar sem verkefni stofnananna eru í eðli sínu ólík.

Vinnueftirlit ríkisins er miðstöð vinnuverndarstarfs hér á landi og byggir starf sitt á samþættingu eftirlits, fræðslu og rannsóknaforvarna. Stofnunin er því forvarnar stofnun sem hefur það markmið að starfsmenn veikist ekki vegna vinnunnar og/eða slasist ekki í vinnu eða vegna vinnu.

Vinnumálastofnun hefur hins vegar það markmið að tryggja að sem flestir hafi atvinnu.

Verkefni Vinnueftirlitsins og Vinnumálastofnunar geta í sumum tilvikum skarast. Sjónarmið vinnuverndar geta gleymst/tapast/fallið í skuggann þegar menn fara að setta sig við lélaga vinnustaði í þágu þess að tryggj avinnu t.d. í fámennum stöðum úti á landi þar sem einn stór vinnustaður heldur uppi atvinnulífínu.

Hagræðingarsjónarmið svokölluð eða sparnaður eru einu sýnilegu rökin fyrir sameinigu. Eins og fram kemur í umsögn Fjármálaráðuneytis í fylgiskjali er reiknað með 25 m.kr sparnaði vegna lægri stjórnunar og nefndakostnaði. Þessum niðurskurði má án efa ná án sameiningar stofnananna.

Læknafélag Íslands telur mikilvægt að skoða aðra sameiningarmöguleika. Það væri til að mynda hægt að hluta Vinnueftirlitið í sundur og sameina öðrum stofnunum sem vinna annars vegar að forvörnum og hins vegar eftirliti eins og Landlækni/ Lýðheilsustöð, Umhverfisstofnun, Brunamálastofnun o.fl.

Hvað varðar starfsendurhæfingu, sem verður eitt af verkefnum Vinnumarkaðsstofnunar, þá telur LÍ mikilvægt að skilgreina betur hvað sé átt við með starfsendurhæfingu, þ.e. hvaða aðilar beri

LÆKNAFÉLAG ÍSLANDS

ICELANDIC MEDICAL ASSOCIATION

ábyrgð á henni, hvar sú endurhæfing eigi að fara fram, hvernig greina eigi á milli læknisfræðilegrar endurhæfingar og starfsendurhæfingar, o.s.frv.

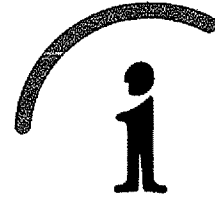
Skert starfsorka verður vegna heilsubrests og óljóst skv. frumvarpinu hvar aðkoma lækna er til að meta heilsubrestinn og starfshæfnina.

Virðingarfyllst,
f.h. Læknafélags Íslands

Birna Jónsdóttir
formaður

Alþingi
Erindi nr. þ 138/2008
komudagur 7. s. 2010

Nefndasvið Alþingis
Kristjana Benediktsdóttir
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Persónuvernd

Rauðarárstíg 10 105 Reykjavík
sími: 510 9600 bréfasími: 510 9606
netfang: postur@personuvernd.is
veffang: personuvernd.is

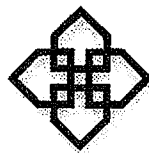
Reykjavík, 5. maí 2010
Tilvísun: 2010040394BPJ/--

Með tölvubréfi allsherjarnefndar Alþingis, dags. 23. apríl sl., hefur Persónuvernd fengið til umsagnar frumvarp til laga um Vinnumarkaðsstofnun, sbr. þskj. nr. 945, mál nr. 555 á 138. löggjafarþingi. Er meginmarkmið frumvarpsins að sameina Vinnumálastofnun og vinnueftirlit ríkisins í eina stofnun, Vinnumarkaðsstofnun og þar með starfrækja eina öfluga opinbera stofnun sem fjallar um málefni vinnumarkaðarins í viðum skilningi þar sem áhersla verður meðal annars lögð á öruggt og gott starfsumhverfi, sveigjanleika, öflugt stuðningsnet og aðhald.

Eftir athugun á efni frumvarpsins er það álit Persónuverndar að ákvæði þess varði ekki vinnslu persónuupplýsinga og gerir Persónuvernd því ekki við það athugasemdir.

Virðingarfyllt

Þórunn Pálína Jónsdóttir

Alþingi
Erindi nr. P 138/1943
komudagur 5.5.2010

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Alþingi
b.t. félags- og tryggingamálanefndar

Reykjavík 5. maí 2010

Austurstræti 8 - 10
150 REYKJAVÍK

0911001SA
Málalykill: 401

Efni: Frumvarp til laga um Vinnumarkaðsstofnun - 555. mál

Frumvarpið barst Sambandi Íslenskra sveitarfélaga til umsagnar með tölvupósti nefndasviðs Alþingis þann 23. apríl sl.

Með frumvarpinu er lagt til að Vinnumálastofnun og Vinnueftirlit ríkisins verði sameinuð í eina stofnun, Vinnumarkaðsstofnun, sem hafi það hlutverk að annast stjórnsýslu á sviði vinnumarkaðsmála og vinnuverndarmála.

Meginmarkmið sameiningarinnar er að ein opinber stofnun fjalli um málefni vinnumarkaðarins í víðum skilningi. Er gengið út frá því að betri heildarsýn fái stöðugt yfir verkefni sem varða aðstæður á vinnumarkaði. Standa vonir til að árangur þjónustunnar verði markvissari sem aftur verði til þess að fleiri geti tekið virkan þátt á vinnumarkaði.

Samkvæmt 3. gr. frv. er gert ráð fyrir að stjórn nýrrar Vinnumarkaðsstofnunar verði skipuð 11 fulltrúum og að Samband Íslenskra sveitarfélaga tilnefni einn þeirra ásamt varamanni.

Núverandi stofnanir hafa mikla starfsemi úti í byggðarlögunum og því hafa sveitarfélögin ríka hagsmuni af því hvernig sameiningin verður útfærð á hverju svæði fyrir sig. Viðbúið er að umræða fari strax af stað um staðsetningu þjónustustöðva nýrrar stofnunar, en skv. 3. mgr. 1. gr. frv. er það félags- og tryggingamálaráðherra að ákveða hvar á landinu þessar þjónustustöðvar skuli vera að fenginni umsögn forstjóra og stjórnar stofnunarinnar. Áhersla er lögð á að fulltrúar hlutaðeigandi sveitarfélaga og/eða landshlutasamtaka verði hafðir með í ráðum við allan undirbúning ákvarðana, þegar frá samþykkt frumvarpsins, og að opinber umræða fari fram um þá kosti sem sameiningin gefur færi á.

Ennfremur verður að tryggja að notendur njóti þess fjárhagslega ávinnings sem verður af hagræðingu. Bent er á að hér er um að ræða mikilvæga grunnþjónustu sem ríkið veitir. Almenn sátt er um að þegar hagrætt er í grunnþjónustu ríkis og sveitarfélaga beri að grípa til mótvægisáðgerða sem tryggja óbreytt þjónustustig eins og kostur er. Það leiðir af þessari nálgun að opinberir aðilar geti ekki reiknað sér til tekna allan þann sparnað sem verður af hagræðingu, heldur beri þeim að ráðstafa hluta hans til þeirra notenda sem mest þurfa á þjónustunni að halda.

Að mati sambandsins á þessi nálgun m.a. við um fyrirhugaða sameiningu Vinnumálastofnunar og Vinnueftirlits ríkisins. Sérstaklega er vísað til þess að hagræðing megi ekki bitna á þeim hópum ungs fólks, sem eru í þörf fyrir

ráðgjöf og úrræði. Er afar áriðandi að ekki verði dregið úr þjónustustigi fyrir þessa hópa úti í byggðarlögunum, hvað varðar aðgengi að möguleikum á starfi, námstækifærum, starfsþjálfun eða þátttöku í öðrum verðugum verkefnum.

Í umsögn fjárlagaskrifstofu fjármálaráðuneytis kemur fram að verði frumvarpið óbreytt að lögum megi gera ráð fyrir að útgjöld ríkissjóðs lækki um 45 mkr. á ári. Stór hluti þessa ráðgerða sparnaðar helgast af því að ekki verði greiddar þóknanir fyrir setu í stjórnnum og ráðum nýrrar stofnunar nema til formanna.

Nú er það svo að í 5. mgr. 3. gr. frv. segir að félags- og tryggingamálaráðherra sé heimilt að ákveða þóknun fulltrúa í stjórn Vinnumarkaðsstofnunar. Við kostnaðarumsögnina gefur fjármálaráðuneytið sér því að framkvæmd þessa ákvæðis verði með tilteknum hætti, og burt séð frá því að hvaða marki eðlilegt er að greiða kostnað sem fulltrúar hafa af setu í stjórn eða ráði.

Sambandið hefur ítrekað komið þeirri afstöðu á framfæri við ráðuneyti, að fylgja beri þeirri reglu vegna funda í stjórnskipuðum nefndum og ráðum, að kjörnir sveitarstjórnarmenn fái dagpeninga og ferðakostnað greiddan og að tekið sé sanngjarnt tillit til vinnutaps vegna ferðalaga. Þessi afstaða byggist á því að sambandinu sé rétt og skylt að gæta þess að fulltrúar sem það tilnefnir komi sem víðast að af landinu. Með því móti endurspegli sambandið best ólíkar aðstæður sveitarfélaga hér á landi og tryggi eðlilegt jafnvægi í starfseminni.

Virðingarfyllst

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Karl Björnsson
framkvæmdastjóri

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS

Alþingi
Félags- og trygginganefnd
Austurstræti 8 - 10
150 REYKJAVÍK

Reykjavík 5. maí 2010.

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um Vinnumarkaðsstofnun, 555. mál.

Samtök atvinnulífsins hafa fengið til umsagnar frumvarp til laga um Vinnumarkaðsstofnun. Í frumvarpinu felst aðallega að tvær ríkisstofnanir, Vinnueftirlit ríkisins (VER) og Vinnumálastofnun (VMST) verða sameinaðar í eina nýja *Vinnumarkaðsstofnun*. Í öðru lagi verður Tryggingarsjóður sjálfstætt starfandi einstaklinga sameinaður Atvinnuleysistryggingarsjóði.

Vinnumarkaðsstofnun er einnig ætlað að taka við nýju verkefni, *starfsendurhæfingu* og *starfshæfnismati*. Stofnunin á að *samhæfa fjármögnun* og vera leiðandi í skipulagningu og *uppbyggingu starfsendurhæfingar um land allt* m.a. með *sérhæfðum atvinnutilboðum*. Engin tilraun er gerð til að meta heildarkostnað af þessu nýja verkefni en fullt er að þeir 5-7 starfsmenn sem nýja verkefnið krefst megi taka úr öðrum störfum hjá núverandi tveimur stofnunum með hagræðingu.

Samtök atvinnulífsins leggjast ekki gegn þessari sameiningu en hafa miklar efasemdir um að nokkuð fé muni sparast. Fullyrðingar um að verulegir fjármunir muni sparast í yfirbyggingu eða með samnýtingu stoðþjónustu og minna húsnæði eru lítið skýrðar eða rökstuddar enda liggja engar tillögur fyrir um framtíðarhúsnæði stofnunarinnar á landsvísi. Greiðslustofa atvinnuleysistrygginga á Skagaströnd er í ódýru leiguhúsnæði og einnig Fæðingarorlofssjóður á Hvammstanga. Þessar deildir voru beinlínis fluttar út á land til að skapa atvinnu á þessum stöðum. Það mun kosta peninga að reisa nýjar þjónustumiðstöðvar frá grunni úti á landi. Nýtt og stærra húsnæði mun þurfa til að rúma stofnunina á einum stað í Reykjavík til að sameina yfirstjórn og til að samnýta stoðdeildir. Núverandi verkefni VER og VMST eru mjög ólík og því virðast vera fá tækifæri til raunverulegrar hagræðingar eða samlegðar.

Samtök atvinnulífsins hafa lengið talið tímabært að stokka upp eftirlitskerfi ríkisins með atvinnulífinu og að beint eftirlit með ýmis konar tæknilegum búnaði verði falið faggiltum skoðunarstofum. Hlutverk stofnana ríkisins væri þá að fylgja eftir framkvæmd eftirlitsins og annast alla stjórnsýslu með eftirlitsreglunum sjálfum. Þetta fyrirkomulag hefur gefist ágætlega þar sem það er við líði. Vinnuvélaeftirlit sem nú er sinnt af Vinnueftirlitinu gæti fallið ágætlega að þessari sýn. Í stjórnsýsluúttekt Ríkisendurskoðunar frá mars 2007 var lagt til að vinnuvélaeftirlit og eftirlit með ýmsum tæknilegum búnaði verði fært til faggiltra skoðanastofa sem yrði undir yfirstjórn stjórnsýslustofnunar s.s. Umferðarstofu eða annarrar stofnunar. SA taka undir þessa tillögu Ríkisendurskoðunar.

Samtökin benda einnig á tillögur SA og ASÍ um nýskipan atvinnuleysistrygginga, sem fela í sér að aðilar vinnumarkaðarins beri megin ábyrgð á atvinnuleysistryggingum og vinnumiðlun félagsmanna í stéttarfélögum. Þær tillögur munu leiða til lækkunar kostnaðar og hagræðis fyrir notendur þjónustunnar.

Samtök atvinnulífsins óttast að rekstarkostnaður nýrrar Vinnumarkaðsstofnunar verði í auknum mæli sóttur í Atvinnuleysistryggingarsjóð og/eða með hækkun skoðunar- og eftirlitsgjalda vinnueftirlits. Í dag greiðir Atvinnuleysistryggingarsjóður og sjóðir í vörslu VMST meira en 88% af rekstarkostnaði VMST.

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS

Vinnueftirlitið aflar í dag verulegra sértekna með skoðunar- og þjónustugjöldum sem renna til reksturs VER. Tryggja verður að framlög af fjárlögum til Vinnumarkaðsstofnunar á árinu 2011 lækki ekki eins og átti sér stað með framlög til Vinnumálastofnunar fjárlagaárið 2010 en móti verði tekið aukið rekstarfé úr Atvinnuleysistryggingarsjóði til að reka nýju stofnunina. Í frumvarpinu virðist ekki gert ráð fyrir að gjaldskrár nýrrar Vinnumarkaðsstofnunar vegna ýmissa þjónustu- og eftirlitsgjalda skv. 74. gr. núgildandi laga nr. 46/1980 verði lögð fram í stjórn til umsagnar eins og nú er gert. Þetta er óviðunandi breyting frá gildandi lögum, sjá breytingu sem felst í nýrri 75. gr. laga nr. 46/1980.

Athugasemdir við einstakar greinar:

Í lagafrumvarpinu eru ný hugtök, þ.e. hugtakið „starfsendurhæfing“, „starfshæfnismat“ eða „sérhæfð atvinnutilboð“ í 2. gr. frumvarpsins ekki skilgreind sérstaklega. Óljóst er því hvað felst nákvæmlega í þessum lagaákvæðum og hugtökum. Tulkun og framkvæmd þessara lagaákvæða virðist því eiga að vera í höndum félags- og tryggingamálaráðherra.

Í d lið 2. gr. er mælt fyrir um samráð við aðila vinnumarkaðsins og fleiri hagsmunaaðila: „eftir því sem við á“. Þessi hluti síðasta málslíðs d-liðs er óþarfur. Öll verkefni sem hin nýja stofnun mun vinna að hafa þýðingu beint eða óbeint fyrir aðila vinnumarkaðarins, launafólk og fyrirtæki.

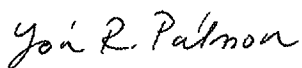
Í e lið 2. gr. er talað um veita skuli fyrirtækjum og starfsmönnum „aðhald“ án þess að það sé skýrt nánar. Í núgildandi lögum er talað um „ráðgjöf“ til fyrirtækja og starfsmanna. Stofnun hefur lögbundið eftirlit sem nánar er lýst í lögum og reglugerðum. N-liður 2. gr. frumvarpsins, er nýmæli og í raun óskiljanlegt hvað það felur í sér sem verkefni. Lagt er til að síðasta orð e-liðar verði felld brott.

Í q lið er sagt að önnur verkefni Vinnumarkaðsstofnunar á sviði vinnumarkaðs og vinnuverndarmála fari eftir nánari ákvörðun ráðherra. Þessi liður er alltof opinn og víðtækur.

Lagt er til að breytt verði 3. mál., 3. mgr. 3. gr. þannig að skýrt sé kveðið á um umsagnarrétt stjórnar Vinnumarkaðsstofnunar vegna hækkana á gjaldsskrám.

Samtökin hafa efasemdir um að ákvæði 5. greinar um mánaðarlegt samráð forystumanna aðila vinnumarkaðarins með ráðherra sé nauðsynlegt enda mun stofnunin hafa sérstaka stjórn skv. 3. gr. frumvarpsins. Eðlilegra er að ráðherra kalli forystumenn til fundar þegar þess er þörf eða þess er óskað.

Virðingarfyllt,
f.h. Samtaka atvinnulífsins

Jón Rúnar Pálsson

Alþingi
Erindi nr. þ 138/2007
komudagur 7.S. 2010

Nefndasvið Alþingis
Félags- og tryggingamálanefnd
b/t Hildar Evu Sigurðardóttur
nefndarritari
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 6. maí 2010.

Efni: Frumvarp til laga um Vinnumarkaðsstofnun. (555.mál)

Viðskiptaráð þakkar nefndinni fyrir það tækifæri að fá að veita umsögn um ofangreint frumvarp sem felur í sér sameiningu Vinnueftirlitsins og Vinnumálastofnunar í eina stofnun, Vinnumarkaðstofnun.

Viðskiptaráð styður að baki hugmyndum um hagræðingu hjá ríkisvaldinu. Líklega hefur aldrei verið meiri þörf fyrir hagræðingu og aðhaldi í fjármálum stjórnvalda en í dag. Ein af þeim leiðum sem fær er til hagræðingar innan stjórnsýslunnar og Viðskiptaráð hvetur stjórnvöld til að nýta enn frekar er sameining og tilfærsla stofnana. Sagan hefur einmitt sýnt okkur að sameining í hagræðingarskyni leiðir í flestum tilvikum til sparnaðar.

Sú sameining sem hér er lögð til ætti að skila sér bæði í rekstrarlegri hagræðingu auk þess sem hún ætti að fela í sér eflingu á því starfi sem stofnunni er ætlað. Sameining ætti að skila sér í skilvirkari starfi og betri heildarsýn á því starfi sem áður fór fram í tveimur stofnunum. Gæta verður þess þó að ekki sé farið inn á svið annarra stofnana og fyrirtækja og vinna þeirra gerð enn flóknari.

Viðskiptaráð vill benda á að frekari hagræðingu er hægt að ná með auknu samstarfi við aðila í atvinnulífinu og útvistun verkefna til sérfræðinga og ráðgjafa. Samkvæmt lýsingu frumvarpsins á verkefnum Vinnumarkaðsstofnunar er stofnunni ætlað veigamikil þjónusta og ráðgjafarstarf ásamt rannsóknum og þróun. Hlutverk stofnunarinnar er því komið inn á svið margvíslegra ráðgjafa sem á hverju sviði fyrir sig eru sérfræðingar og með því að nýta vinnu þeirra mætti gera starf stofnunarinnar enn skilvirkari. Undirrituð telur því að til að ná fram frekari hagræðinu í kostnaðarliðum og til að gera starf nýrrar stofnunar skilvirkara og gagnsærra sé hagkvæmast að leita til sérfræðinga og ráðgjafa utan stofnunarinnar þegar því verður komið við.

Tilfærsla og hagræðing eins og sú sem ofangreint frumvarp mælir fyrir skilar til ríkissjóðs hagræðingu án þess að komi til skerðingar á þjónustu þeirri sem þessar stofnanir veittu almenningi. Um mjög mikilvæga stofnun er að ræða, sérstaklega á þessum erfiðu tímum í þjóðfélagi okkar þar sem atvinnuleysi er meira en nokkurn tíman áður í sögu landsins.

Viðskiptaráð leggur til að ofangreint frumvarp nái fram að ganga

Virðingarfyllst,

Þórunn Bjarnadóttir
Lögfræðingur
Viðskiptaráð Íslands

Alþingi
Nefndasvið
Austurstræti 8-10
150 REYKJAVÍK

Reykjavík 5. maí 2010

Tilvísun: 201004-0064/0.03.02

Frumvarp til laga um Vinnumarkaðsstofnun.

Félags- og tryggingamálaráðherra kynnti um miðjan mars þá ákvörðun sína að stefna að sameiningu Vinnumálastofnunar (VMST) og Vinnueftirlitsins (VER) undir heitinu Vinnumarkaðsstofnun. Frumvarp þessa efnis hefur nú verið lagt fyrir Alþingi sem þingskjal 945 – 555. mál.

Vinnuvernd er þjóðhagslega mikilvægur málaflokkur. Allt að 3 – 4 % landsframleiðslu glatast vegna slysa og heilsutjóns við vinnu. Frá árinu 2006 hafa 19 einstaklingar látið lífið við störf sem falla undir vinnuverndarlögin hér á landi (slys til sjós og flugslys ekki meðtalin). Um 7 – 8.000 einstaklingar leita árlega aðstoðar heilbrigðisstofnana vegna vinnuslysa. Atvinnutengdir sjúkdómar valda enn meira heilsutjóni.

Réttur launþega til vinnuverndar er hluti af mannréttindum hvers vinnandi einstaklings, sjá nánar lið 2 hér að neðan.

Það er álit mitt að ekki hafi verið staðið nægilega faglega að undirbúningi þessarar fyrirhuguðu sameiningar og að rétt sé að starfrækja áfram á Íslandi sjálfstæða vinnuverndarstofnun eins og gert er í öllum nágrannalöndum okkar. Þetta er nánar reifað hér að neðan:

1. Undirbúningurinn

Í stefnuyfirlýsingu ríkisstjórnarinnar er kveðið á um að stefnt skuli að sameiningu Vinnumálastofnunar, Tryggingastofnunar og Vinnueftirlitsins. Félags- og tryggingamálaráðherra fól sjálfstætt starfandi ráðgjöfum að undirbúa þetta viðfangsefni. Þeir héldu kynningarfundir og áttu viðtöl við stjórnendur og starfsmenn stofnananna og settu fram drög að skýrslu. Verulegar athugasemdir voru gerðar við þessi drög en ekki var lokið við gerð skýrslunnar.

Í vinnu ráðgjafanna fólst ekki eiginlegt samráð við stjórnendur eða starfsmenn Vinnueftirlitsins að mati undirritaðs, hún fólst í upplýsingaöflun. Sérfræðingarnir höfðu ekki sérþekkingu á vinnuvernd.

Ráðherra hélt einu sinni fund með forstjórunum þremur til að gera grein fyrir áformum sínum.

Á fundi sem ráðherra boðaði til 20.12.2009 var greint frá því að hætt væri við sameiningu stofnananna þriggja. Hins vegar yrði áfram til skoðunar að sameina VER og VMST, það yrði skoðað í góðu næði í vor eða sumar. Hinn 18. mars sl. boðaði ráðherra til fundar í ráðuneytinu og tilkynnti að hann hefði ákveðið að leggja fram í ríkisstjórn frumvarp um sameininguna strax í næstu viku þar á eftir.

Ríkisendurskoðun hefur gefið út gátlista um undirbúning og framkvæmd sameiningar stofnana og fjármálaráðuneytið leiðbeiningabækling um sama efni. Betur færi á því að kostir og gallar sameiningar væru greindir út frá þessum leiðbeiningum með þátttöku stjórnenda og fulltrúa starfsmanna beggja stofnana, áður en ákvörðun er tekin.

Ennfremur er eðlilegt að tekið verði tillit til þess að fyrirhugað er að sameina félags- og tryggingamálaráðuneytið og heilbrigðisráðuneytið. Slíkt breytir forsendum fyrir endurskipulagningu stofnana þessara ráðuneyta.

2. Sjálfstæði vinnueftirlits er alþjóðlega viðurkennt.

Réttur launamanna til vinnuverndar er meðal þeirra mannréttinda sem skilgreind voru í kjölfar síðari heimstyrjaldarinnar. Sérstök samþykkt Alþjóðavinnumálastofnunar SP um vinnueftirlit, ILO samþykkt nr. 81, var gerð þegar árið 1947. Þar er m.a. kveðið á um skyldu stjórnvalda til að hafa eftirlit með því að launþegar njóti vinnuverndar í reynd og eins um sjálfstæði eftirlitsins, m.a. að eftirlitsmenn (og þar með yfirmenn þeirra) megi ekki hafa með höndum verkefni sem leiði til hagsmunaárekstra. Ísland hefur fullgilt þessa samþykkt.

Þetta er túlkað þannig í þeim löndum þar sem undirritaður þekkir til að vinnueftirlitsstofnanir skuli vera sjálfstæðar og ekki hafa með höndum verkefni eins og vinnumarkaðsaðgerðir sem hæglega geta leitt til þess að hagsmunir fari ekki saman. Sjálfstæðar vinnueftirlitsstofnanir starfa t.d. í öllum ríkjum ESB, og eru sum þó ekki fjölmenn svo sem Lúxemborg, Kýpur og Malta.

Í þessu samhengi er rétt að geta þess að á EES svæðinu er viðtækt samstarf vinnueftirlitsstofnana undir forystu framkvæmdastjórnar ESB sem miðar að eflingu og samræmingu eftirlitsins. M.a. er unnið að því að koma í veg fyrir að aukið frelsi í þjónustuviðskiptum milli landa leiði til skertar vinnuverndar. ESB gerir reglulega úttekt á vinnueftirlitsstofnunum aðildarríkjanna og eru þá ákvæði fyrrnefndar samþykktar ILO nr. 81 m.a. lögð til grundvallar.

Ákvæði eru um vinnuvernd og vinnueftirlit í félagsmálasáttmála Evrópu.

Það er mitt mat að sameining þessara tveggja stofnana, eins og lagt er til í frumvarpinu, fari í bága við alþjóðlega viðurkennt sjónarmið um sjálfstæði og óhæði vinnueftirlits og þær samþykktir sem Ísland hefur undirgengist í því efni.

3. Fagleg samlegð er mjög takmörkuð

Forsenda þess að sameining skili árangri og að um hana geti ríkt sæmileg sátt er að stofnanirnar sem sameinast séu að vinna að hliðstæðum verkefnum og styðjist við hliðstæða sérfræðiþekkingu og vinnuferla. Þessu er ekki til að dreifa í tilviki VER og VMST nema að mjög litlu leyti. Þau viðfangsefni sem VER glímur við og sú sérfræðiþekking sem stuðst er við er einkum á eftirfarandi sviðum:

- Vinnuslys, orsakir og forvarnir.
- Atvinnutengdir sjúkdómar, orsakir og forvarnir.
- Áhættumat fyrirtækja, öryggisstjórnun, innra eftirlit, virk þátttaka starfsmanna (öryggistrúnaðarmenn og -nefndir).
- Aðferðafræði við stjórnsýslu og eftirlit – mismunandi nálganir eftir eðli vandamála, stærð fyrirtækja, - lögfræðilegir ferlar við eftirfylgni o.fl.

- Sérhæft eftirlit með vinnuvélum, lyftibúnaði og þrýstikerfum.
- Miðlun fræðslu og þekkingar á sviði vinnuverndar.
- Rannsóknir og kannanir á sviði vinnuverndar.
- Erlend samskipti og tengslanet á sviði eftirlits, þróunarverkefna og rannsókna.
- Varnir gegn meiriháttar iðnaðarslysum sem valda bráðahættu fyrir starfsmenn og almannahættu (þ.á.m. samræming aðgerða VER, Umhverfisstofnunar, Brunamálastofnunar og Almannavarnadeildar Ríkislögreglustjóra).
- Véltekið öryggismál og áhættuþættir á vinnustöðum.
- Eðlisfræðilegir áhættuþættir á vinnustöðum; hávaði, titringur, lýsing o.fl.
- Efnafræðilegir áhættuþættir; öryggi, mengunarálag á starfsmenn.
- Líffræðilegir áhættuþættir.
- Sálfélagslegir áhættuþættir; einelti, samskipti og líðan.

Ljóst er að VMST er með annars konar verkefni og styðst við annars konar sérfræðiþekkingu. VMST sinnir eftirliti með útlendingum og starfskjörum á vinnumarkaði, en sú starfsemi er mjög takmörkuð. VER getur tekið þetta eftirlit að sér með hliðstæðum hætti og gert er í Noregi og víðar. Það hefur verið rætt og líklegt að um það gæti orðið samstaða.

Innan VER er unnið rannsóknarstarf sem nú er reyndar orðið mjög takmarkað vegna samdráttar. Byggt hefur verið upp samstarf um rannsóknir við háskólastofnanir o.fl. VMST er ekki með hliðstæða starfsemi. Rannsóknareining VER hefur tekið fyrir verkefni sem ná út fyrir vinnuverndarsviðið og gæti hæglega gert það áfram án þess að til sameiningar komi.

Fræðslustarf VER er sérhæft á sviði vinnuverndar.

Sérfræðingar VER sem eru til stuðnings ofangreindum störfum eru á sviði verk- og tækniþætti, efnaþætti, líffræði, læknisþætti, lögþætti, líkamsbeitingar og félagsþætti. Allir sérfræðingar VER hafa sérhæft sig á sviði vinnuverndar innan síns almenna fagsviðs. Í fyrrgreindri samþykkt ILO nr. 81 um vinnueftirlit er kveðið á um að eftirlitið skuli stutt af sérfræðingum á hinum ýmsu sviðum vinnuverndar.

Vinnueftirlitið hefur verið í örri þróun á undanförunum misserum. Nýjar aðferðir hafa verið teknar upp við eftirlit, nýir stjórnsýsluferlar skilgreindir, gæðakerfi þróuð, upplýsingar til fyrirtækja og sjálfstætt starfandi ráðgjafa stórauðnar, fræðsla fyrir öryggistrúnaðarmenn starfsmanna og öryggisverði vinnuveitenda aukin o.m.fl.

4. Hagræðing af sameiningu verður takmörkuð.

Ekki hafa komið fram rök fyrir því að sparnaður vegna yfirstjórnar muni minnka í reynd. Í dag er stofnununum stjórnað af tveimur forstjórum sem í reynd eru jafnframt sérfræðingar í stefnumótun og starfsháttum hvor á sínu sviði. Í nýrri stofnun má gera ráð fyrir að í reynd starfi fjórir yfirmenn, þ.e. forstjóri og þrír framkvæmdastjórnar sviða. Nýtt "stjórnunarlag" bætist í raun við.

Rekstrarleg hagræðing er möguleg við sameiningu stofnana, svo sem í stoðverkefnum og almennum rekstrarþáttum. Það er hins vegar viðurkennt í þessum fræðum að slíkt er ekki nægilegt eitt og sér til að réttlæta sameiningu ef faglegur skyldleiki og sameiginleg markmið eru ekki til staðar. VER og VMST eru báðar nægilega stórar til að standa undir þessum rekstrarþáttum hvor fyrir sig, en ráðuneytið gæti einnig tekið ákvörðun um að stofnanir þess hefðu með sér rekstrarsamstarf eins og lagt hefur verið til og síðar verður vikið að.

Vegna þess hversu sundurleit verkefni nýrrar stofnunar verða mun verulegur tími stjórnenda og fleiri starfsmanna fara í að takast á um áherslur og forgangsörðun verkefna. Reynslan sýnir að hætt er við verulegum átökum og jafnvel deilum sem leiða til slæms vinnuumhverfis og draga úr skilvirkni. Verulegur kostnaður er í reynd samfara þessu og líklegt að hann komi að mestu á móti hugsanlegu rekstarlegu hagræði.

Upplýsingar um sparnað vegna sameiningar sem fram koma í frumvarpinu eru eru örökstuddar og rangar að mati undirritaðs

5. Hætt er við að vinnuvernd verði “útundan” í nýrri stofnun

Vinnuvernd snýst um forvarnir gegn slysum og atvinnutengdum sjúkdómum og bættri líðan fólks við vinnu. Þetta eru langtímamarkmið sem hætt er við að vikið verði til hliðar vegna vinnumarkaðsaðgerða sem hvíla “pólitískt” þyngra sem bráðavandamál á stjórnvöldum þegar illa árar. Óeðlilegt er að þessum málaflokkum sé stillt þannig saman undir einni stofnun, enda er slíkt ekki gert annars staðar eins og áður hefur verið vikið að.

Fyrir liggur í yfirlýsingu frá ráðherra að starfsmönnum verða boðin störf í nýrri stofnun, en fækkun starfsmanna náð fram með því að ráða ekki í störf sem losna. Meðalstarfsaldur er mun hærri hjá VER en VMST og nokkuð ljóst að starfsmenn VER munu nýta sér biðlaunartétt í mun ríkari mæli.

Starfsfólk VER var ráðið til starfa á grundvelli menntunar og reynslu á sviði vinnuverndar. Starfsfólk VMST var ráðið til starfa á öðrum forsendum og getur því ekki tekið að sér þau störf sem losna við sameiningu auk þess sem verkefni eru yfirdrifið við vinnumiðlun og vinnumarkaðsaðgerðir. Líklegt er því að mjög muni draga úr vinnuverndarstarfi þegar eftir sameiningu. Það kæmi til viðbótar samdrætti sem þegar er orðinn og var umfram það sem almennt gerðist í fjárlögum fyrir 2010

6. Þrengt var að VER umfram aðrar stofnanir í fjárlögum fyrir 2010

Vinnuvernd er mikilvægur málflokkur sem varðar líf og heilsu vinnandi fólks. Engu að síður verður að spara í þeim málaflokki eins og öðrum. Það hefur þegar verið gert með ýmsu móti hjá VER. Niðurskurður fjárveitingar til stofnunarinnar nam um 25 % á þessu ári sem er langt umfram það sem aðrar stofnanir urðu fyrir. Þar af voru um 10% (32 m.kr) vegna hreinnar mistaka við leiðréttingu á veltu verkefna sem fjármögnuð eru með tekjum, en velta þeirra, jafnt tekjur sem gjöld, hefur í reynd til margra ára verið hærri en fjárlög gerðu ráð fyrir. Tekjurnar voru hækkaðar, en ekki gjöldin sem fara til að afla þeirra, en því hefur verið heitið að þetta verði leiðrétt.

Eftir stendur 15% niðurskurður fjárveitingar milli áranna 2009 og 2010 sem bitnar að fullu á almennu eftirlits- og forvarnarstarfi. Þetta er verulega umfram það sem aðrir málaflokkar urðu að taka á sig sem helgast af því að sparnaðarkrafa var látin ná til tekjumyndandi verkefna án þess að reikna með að tekjur drægjust saman á móti.

7. Aðrir valkostir

Lagt er til að hætt verði við þessa sameiningu, en frekari hagræðingu verði náð með eftirfarandi hætti:

1. Stofnunum félags og tryggingamálaráðuneytisins verði gert að taka upp rekstrarlegt samstarf sem felist í því að aðalstöðvar stofnananna og útbú á landsbyggðinni verði í sameiginlegu húsnæði og afgreiðsla viðskiptavina sameiginleg o.fl. Fleiri stofnanir komi að þessu, t.d. Tryggingastofnun og Jafnréttisstofa á Akureyri
2. Eða að VER verði flutt undir heilbrigðisráðuneytið og metið hvort ekki beri að sameina VER og Geislavarnir ásamt hluta þeirra verkefna er áður féllu undir Lýðheilsustöð.

Vinnueftirlitið hefur stuðlað að virku samstarfi við ýmsar stofnanir sem sinna skyldum verkefnum svo sem Siglingastofnun, Neytendastofu, Brunamálstofnun, Umhverfisstofnun, Lýðheilsustöð, háskóla, heilbrigðiseftirlit og eldvarnareftirlit. Formlegt samkomulag hefur verið gert við nokkrar stofnanir um verkaskiptingu og samstarf. Vinnueftirlitið á mun betur heima í samstarfi við þessar stofnanir sem allar sinna forvarnarverkefnum á sviði öryggis og heilsuverndar en Vinnumálstofnun, þó vissulega hafi verið samstarf við þá stofnun einnig.

Fullyrða má að Vinnueftirlitið sé allvel samhæft og virk stofnun. Á síðasta ári var mótuð ný stefna fyrir tímabilið 2009 – 2012 með mælanlegum markmiðum um fækkun slysa og atvinnutengdra heilsuvandamála. Samráð við aðila vinnumarkaðar fer fram á vettvangi stjórnar stofnunarinnar og dagleg stjórnun er samhæft á vettvangi framkvæmdastjórnar forstjóra og deildarstjóra. Áhersla er lögð á frumkvæði, framþróun og vönduð vinnubrögð.

Þó dregið hafi úr umfangi verklegra framkvæmda eru verkefni stofnunarinnar yfirdrífín. Fyrirtæki í rekstrarerfiðleikum freistast til að draga úr öryggisráðstöfunum og framþróun í aðbúnaði og hollustuháttum. Flest öll fyrirtæki vilja vel í þessum efnum en þarfnast nú leiðsagnar og aðhalds. Ýmis brýn viðfangsefni blasa við svo sem vegna eitrana sem tengjast löndun uppsjávarfisks og aukinni jarðhitavinnslu. Átak til að koma vörnum gegn meiriháttar iðnaðarslysum í það horf sem EES reglur kveða á um er nú í miðjum klíðum.

Það væri að mínu mati ábyrgðarhluti að raska þessu starfi með þeim hætti sem nú er ráðgert að jafn lítt athuguðu máli og raun ber vitni.

Virðingarfyllt

Eyjólfur Sæmundsson forstjóri

Verkfræðingur, MBA

Alþingi
Erindi nr. Þ 138/2010
komudagur 7.5.2010

Alþingi
Nefndasvið
Austurstræti 8-10
150 REYKJAVÍK

Vísað er til tölvupósts dags. 23. apríl sl. frá Félags- og tryggingamálanefnd Alþingis þar sem óskað er umsagnar Vinnumálastofnunar um frumvarp til laga um Vinnu- markaðsstofnun, 555. mál sem nú hefur verið lagt fyrir Alþingi.

Rétt er að láta þess getið að frumvarp þetta var rætt á stjórnarfundum Vinnumála- stofnunar þ. 27. apríl sl. og voru mjög skiptar skoðanir um málið. Stjórn stofnunar- innar er skipuð tíu fulltrúum eftirtalinna aðila samkv. tilnefningum: Tveir eru tilnefndir frá Alþýðusambandi Íslands, einn tilnefndur af Bandalagi háskólamanna, einn tilnefndur af Bandalagi starfsmanna ríkis og bæja, einn tilnefndur af fjármála- ráðuneyti, einn tilnefndur af Sambandi íslenskra sveitarfélaga og tveir tilnefndir af Samtökum atvinnulífsins. Félags og tryggingamálaráðherra skipar svo tvo stjórnar- menn án tilnefningar og skal annar þeirra vera formaður stjórnar stofnunarinnar og hinn varaformaður. Þeim samtökum sem hér eru tilgreind hefur Alþingi boðið að veita umsögn um frumvarpið og er því ekki að vænta sameiginlegrar umsagnar frá stjórn Vinnumálastofnunar. Sú umsögn sem hér fer á eftir er því frá forstjóra fh. Vinnumálastofnunar en ekki stjórn hennar.

Almennt um sameiningar opinberra stofnana.

Sameining stofnana er oftast nokkurra ára verkefni og verður það án vafa ef sú sameining sem frumvarpið kveður á um, nær fram að ganga. Nákvæmni og fagmennska í lagasetningu, verklagi og skipulagi þeirrar stofnunar sem hér er stefnt að, er nátengd árangrinum með sameiningunni. Því meira sem kastað er til höndunum við verkið, því minni líkur eru á því að markmiðin náist.

Gott er að hafa það í huga að rannsóknir hafa sýnt að það er nánast regla að sam- einingar og aðrar stórar breytingar á rekstri og skipulagi skili ekki þeim árangri sem að er stefnt. Í þýðilegu riti fjármálaráðuneytisins *Sameining ríkisstofnana og tengdar breytingar*, sem gefið var út í desember 2008 kemur fram að einungis í um 15% tilvika næst sá árangur sem að er stefnt. Eru ástæður einkum að:

- *Markmið og framtíðarsýn* er ekki nógu skýr eða ekki nægilega vel útskýrð.
- *Fjárhagsleg samlegð* er ofmetin.
- *Undirbúningi* og skipulagningu áfátt.
- Ekki tekst að kveikja nægan *áhuga* á sameiningu.

- *Starfsmannamálum* er ekki sinnt nógu vel.
- Breytingastarfið *lognast út af* áður en því er lokið.

Afar brýnt er að hafa þessi atriði í huga til að betur sé ekki heima setið en af stað farið og á það ekki hvað síst við í þessu tilfelli þar sem um mjög umfangsmikið verkefni er að ræða og áhættan mikil ef markmiðin skila sér ekki.

Sameining opinberra stofnana getur ekki verið markmið eitt og sér. Sameining verður að leiða til aukinnar skilvirkni og betri nýtingu fjármuna – en það er engan veginn sjálfgefið að svo verði. Jafnvel þvert á móti. Er t.d. hægt að líta til reynslu Norðmanna af sameiningu norsku tryggingastofnunarinnar, vinnumálastofnunar og félagsþjónustu sveitarfélaganna í hið sk. NAV (Nye arbeids- og velferdsforvaltningen) í þeim efnum. Þá hefur engin umræða verið um að vinnueftirlitið norska eigi heima í þeirri stofnun.

Ríkisendurskoðun kynnti í mars sl. áform sín um að fylgjast sérstaklega með sameiningum ríkisstofnana – væntanlega að gefnu tilefni.

Við hæfi er einnig að nefna nokkur almenn atriði sem eiga við um sameiningar stofnana.

Forsenda sameiningar:

- a) Hafa núverandi einingar ekki staðið undir væntingum hvað varðar þjónustu og rekstur? Að hvaða leyti? Er þörf á breytingu? Eru aðrir möguleikar en sameining fyrir hendi?
- b) Notendur fái betri þjónustu.
- c) Þjónustan verði skilvirkari og ódýrari. Nefna má fækkun stjórna, minni yfirstjórn, samnýtingu á húsnæði, búnaði og tækjum.
- d) Ný tækifæri t.d. auðveldara eftirlit.

Að hverju þarf að gæta:

- a) Hversu samræmanleg er starfsemi þeirra skipulagseininga sem sameina á? Er hugsanlegt að einstakir verkþættir eigi alls ekki saman?
- b) Tímasetning og breytingatími. Færa má rök fyrir því að umfangsmikil sameining stofnana sé ekki heppileg við núverandi aðstæður í þjóðfélaginu þegar óróleiki og óvissa um framtíðina er ofarlega í hugum margra. Vart þarf að taka fram hversu mikið álag er á starfsemi Vinnumálastofnunar um þessar mundir. Við slíkar aðstæður getur verið mjög erfitt fyrir starfsmenn að búa við óvissu um starfsöryggi sitt.
- c) Mannauður núverandi eininga. Mjög mikilvægt er að tryggja að þekking og reynsla tapist sem minnst við sameiningu. Þessi þáttur hefur oft verið vanmetinn. Hver skipulagseining hefur sína fyrirtækjamenningu, hefðir, verkferla og skipulag. Umbylting á þessum þáttum á skömmum tíma getur valdið miklum skaða.

Um frumvarpið.

Seinnihluta síðasta sumars hófst á vegum félags- og tryggingamálaráðuneytisins undirbúningsvinna að sameiningu Vinnumálastofnunar, Tryggingastofnunar ríkisins og Vinnueftirlits ríkisins. Aðkeypt ráðgjafastofa var fengin til upplýsingaöflunar og tillögugerðar sem birtist í skýrsludrögum í október sl. Ýmsar athugasemdir voru gerðar við skýrsluna m.a. frá Vinnumálastofnun en lokaeintak ráðgjafastofunnar var aldrei fullfrágengið og þ.a.l. aldrei birt.

Á fundi sem félags- og tryggingamálaráðherra boðaði til rétt fyrir jól með forstjórum stofnananna þriggja auk embættismanna úr ráðuneytinu, var frá því greint að hætt hefði verið við sameiningu stofnananna þriggja. Áfram yrði skoðað að sameina Vinnueftirlitið og Vinnumálastofnun en vinna við það yrði tekin upp e.t.v. í lok árs 2010 eða á árinu 2011. Var gerður góður rómur að þessari ákvörðun ráðherra enda starfsmenn stofnunarinnar mjög uppteknir við að undirbúa viðamikið átak gegn langtímaatvinnuleysi sem hófst í byrjun þessa árs, og ráðherra hefur dyggilega stutt.

Það kom því starfsmönnum mjög á óvart að heyra frá fundi ráðherra með forstjórum tveggja þessara stofnana um miðjan mars, að til stæði að leggja fram í ríkisstjórn frumvarp um sameiningu Vinnueftirlitsins og Vinnumálastofnunar eftir nokkra daga.

Til að kveikja áhuga starfsmanna á umfangsmiklum skipulagsbreytingum eins og hér er stefnt að er afar mikilvægt að tryggja aðkomu þeirra að verkefninu og gefa þeim væntingar um að framundan séu sóknarfæri og ögranir til að takast á við. Þetta er ekki rétta aðferðin til þess.

Um frumvarpið að öðru leiti er ekki mikið að segja enda er það efnislega á þann veg að stofnanirnar skuli sameinaðar frá og með næstu áramótum, nýr forstjóri skuli ráðinn en það sé seinni tíma úrlausnarefni hvernig skipulag hinnar nýju stofnunar skuli vera og hvaða verkþættir skuli sameinaðir. Athygli er þó vakin á því að stjórn nýrrar stofnunar skal nú skipuð ellefu mönnum en stjórnarmönnum fer fjölgandi við hverja lagabreytingu sem varðar þennan málaflokk. Er það á skjön við þá yfirlýstu stefnu stjórnvalda til nokkurra ára að stjórnir við opinberar stofnanir skuli aflagðar.

Um starfsfólk

Það er virðingarvert að í ákvæði til bráðabrigða II er þess getið að starfsmönnum hinna sameinuðu stofnana skuli boðið starf í nýju stofnuninni. Ekkert er þó kveðið á um hverskonar störf sé þar um að ræða eða um kjör þeirra í hinn nýju stofnun. Af því tilefni er nauðsynlegt að benda á ósamræmi ríkisstjórnarinnar í tillögugerð um

sameiningar opinberra stofnana sem nú liggja fyrir. Þegar hafa verið lögð fram á þingi nokkur frumvörp (og sum þegar samþykkt) sem tengjast áformum ríkisstjórnarinnar um endurskipulagningu ríkiskerfisins. Má þar nefna sameiningu skattstofanna undir eina stjórn, sameiningu þriggja rannsóknarnefnda á sviði samgöngumála, sameiningu Þjóðskrár og Fasteignaskrár Íslands, sameiningu lögregluembætta og afnám Varnarmálastofnunar auk þess máls sem hér er til meðferðar. Tekið er á stöðu og réttindum forstöðumanna og starfsmanna þeirra stofnana sem hér eiga í hlut með mjög misjöfnum hætti. Í sumum tilvikum er yfirmönnum tryggður forgangur til starfa í nýrri stofnun og jafnvel forstöðumönnum forgangur til forstöðumannsstarfa hjá nýrri stofnun, meðan í öðrum tilvikum er ekki gert ráð fyrir slíku, hvorki forgangi til starfa né yfirhöfuð starfi hjá nýrri stofnun. Þá er í sumum tilvikum kveðið á um þau kjör er bíða starfsmanna í nýrri stofnun meðan í öðrum er ekkert um það sagt. Þessi mismunandi háttur sem hafður er á málum vekur upp spurningar, ekki síst í ljósi þess að hér er um stjórnarfrumvörp að ræða í öllum tilvikum. Engar útskýringar er að finna í viðkomandi frumvörpum hvers vegna hver leið er valin og er athygli félags- og tryggingamálanefndar hér með vakin á þessu.

Það er skoðun Vinnumálastofnunar að það hefði verið til fyrirmyndar og eftirbreytni, ekki síst í ljósi þess að hér er um stofnanir að ræða sem fara með vinnumál og vinnuvernd, að það frumvarp sem felur í sér sameiningu þessara stofnana hefði falið í sér að gengið væri a.m.k. jafnlangt til móts við starfsfólkið og önnur ráðuneyti treysta sér til að gera.

Framtíðin – næstu skref.

Starfsfólk Vinnumálastofnunar hefur öðlast ótrúlega hæfni í því að innleiða lagabreytingar með skömmum fyrirvara eða undirbúningi. Svo mun einnig verða um þær breytingar sem hér eru boðaðar, verði þær að lögum. Stofnunin hefur einnig sýnt aðdáunarvert frumkvæði í því að færa opinber verkefni út á landsbyggðina með rekstri þjónustuskrifstofa á Skagaströnd og Hvammstanga fyrir umsýslu atvinnuleysistrygginga og fæðingarorlofs. Er á það treyst að staðinn verði vörður um þá starfsemi.

Upphafskostnaður hinnar nýju stofnunar mun verða mikill og fyrirheit hafa verið gefin fyrir því að hin nýja stofnun geti sameinast í nýju húsnæði á höfuðborgarsvæðinu á næsta ári. Það mun án efa gefa starfsfólki byr undir vængi en húsnæðismál Vinnumálastofnunar á höfuðborgarsvæðinu hafa verið í ólestri og

dregið úr skilvirkni en hún starfar nú á þremur stöðum í borginni. Treyst er á að Alþingi veiti fjármunum í þessa veru svo þetta gangi eftir.

Hvað sem öðru líður þá má framtíðarsýnin ekki byggjast á óskhyggju – hún verður að taka tillit til þess veruleika sem við blasir á næstu árum. Mikilvæg áform um bættu starfsendurhæfingu þeirra sem óvirkir eru í samfélaginu vegna fötlunar, sjúkdóma eða atvinnuleysis með eflingu ráðgjafar og innleiðingar starfshæfnismats eru afar kostnaðarsöm. Þau verða ekki að veruleika án þess að fjármunir verði lagðir til verksins.

Starfsfólk stofnunarinnar mun eins og jafnan fyrr, leitast við að vinna sem best úr stöðunni eins og hún blasir við. Innan stofnunarinnar hefur byggst upp framúrskarandi fagþekking á vinnumarkaðsmálum, í ráðgjöf til atvinnuleitenda, virkni þeirra og endurhæfingu, í réttindamati og bótaumsýslu og eftirliti með opinberum stuðningsaðgerðum. Allra brýnast er að þessi þekking fari ekki forgörðum. Þá er verr af stað farið en heima setið.

Reykjavík, 5. maí 2010.

Virðingarfyllst,

Fh. Vinnumálastofnunar

Gissur Pétursson forstjóri

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík 4. maí 2010

Landssamtökin Þroskahjálpið þakka fyrir að fá til umsagnar frumvarp til laga um Vinnumarkaðsstofnun 555. mál.

Samtökin setja sig ekki á móti samþykkt þessa frumvarps þó þau telji að hagræðing af sameiningu þeirra stofnana sem ráðgert er að sameinist í nýrri Vinnumarkaðsstofnun, sé fyrir skjólstæðinga samtakanna óverulegur og allnokkuð minni, en áður fyrirhugaður samruni Vinnumálastofnunar, Vinnueftirlits og Tryggingastofnunar.

Landssamtökin Þroskahjálpið eru sjálfstæð heildarsamtök á landsvísu sem hafa innan sinna vébanda 22 aðildarfélag um allt land. Samtökin hafa sérstaklega barist fyrir hagsmunum fólks með þroskahömlum, sem er sá hópur fatlaðs fólks sem oft býr við sína skerðingu allt frá fæðingu. Af því leiðir að þetta er hópur sem oft öðlast lítil sem engin réttindi á vinnumarkaði. Samtökin hafa ávallt haft það á stefnuskrá sinni að fatlað fólk fái sem mest af sinni þjónustu hjá almennum stofnunum samfélagsins m.a. að atvinnumál fatlaðra séu vistuð með öðrum atvinnumálum. Það kallar hinsvegar á að almennar stofnanir taki tillit til ólíkra þarfa og reynslu ólíks fólks í samfélaginu.

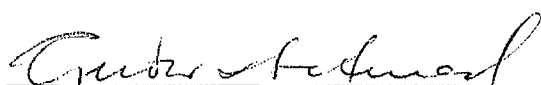
Vinnumarkaðsstofnun er m.a. ætlað víðtækt hlutverk við gerð starfshæfnismats, starfsendurhæfingu og sérhæfðra atvinnutilboða. Allt eru þetta þættir sem varða skjólstæðinga samtakanna. Þroskahjálpið telur því afar brýnt að hagsmunum og sérstöðu sinna skjólstæðinga sé haldið til haga.

Því telja samtökin það nauðsynlegt að þau tilnefni fulltrúa í stjórn Vinnumarkaðsstofnunar skv. 3. grein frumvarpsins og samráðsnefnd skv. 5. grein.

Landssamtökin Þroskahjálpið hafa fylgst með umræðu og tillöguflutningi þar sem gengið er út frá að starfsendurhæfing verði að stórum hluta á verksviði og ábyrgð aðila vinnumarkaðarins. Út af fyrir sig gera samtökin ekki athugasemdir við aðkomu þeirra aðila en minna á, að margir af skjólstæðingum samtakanna eru þar ekki innanbúðar svo vandséð er hvernig aðild þeirra að þeirri starfsendurhæfingu verður tryggð. Landssamtökin Þroskahjálpið vara við því að til starfsendurhæfingar sé stofnað með tvennum hætti, annarsvegar fyrir fólk sem hefur verið virkt á vinnumarkaði en dottið þaðan út tímabundið og hinsvegar fyrir þá einstaklinga sem hafa verið utan vinnumarkaðsins um lengri tíma eða aldrei átt aðkomu að honum.

Landssamtökin Þroskahjálpið gjalda varhug við mismunun hvað varðar endurhæfingu og ítreka kröfu sína um að eiga aðild að stjórnun og nefndum hinnar nýju stofnunar.

Virðingarfyllst
f.h. Landssamtakanna Þroskahjálpar

Gerður A. Arnadóttir, formaður

Friðrik Sigurðsson, framkvæmdastjóri